

Onenigheid wordt uitgepraat, vergaderen gebeurt onder de koffie, ze zijn thuis in de ons kent ons-cultuur van de Bollenstreek en een persoonlijke benadering staat centraal. Het schetst de gang van zaken bij loonbedrijf K.J.E. van der Slot & Zn. De neven Chris (28) en Dirk-Jan (39) van der Slot vormen de derde generatie en zijn bezig met de overname. Iets wat zij op hun 17e al wisten. ‘Het is ons met de paplepel ingegoten.’

Tekst: Jeannet Pennings

Foto: René Faas

Op nummer 67a aan de Pilarenlaan in Noordwijkerhout staat een grote trekker en roommachine op het erf. Het kan niet missen, we zijn aan het juiste adres. De grootste drukte van het seizoen is achter de rug bij Chris en Dirk-Jan. “Augustus is een wat rustigere maand”, vertelt Dirk-Jan. “En dat is wel lekker ook. De boog moet niet te lang gespannen zijn. Tegelijkertijd heeft de drukke tijd ook zijn charme. ‘Verstand op nul en gaan’, kun je wel zeggen. We maken vaak weken van ruim 60 uur. Het is hier rennen of stilstaan en dat betekent dat je erg flexibel moet zijn.” Het werk dat de ondernemers doen is volgens Chris makkelijk te omschrijven. “Alles rondom de bloembollenteelt. Van voorbereidingswerk, zoals ploegen, spitten en freesen, tot planten en oogsten. Daar hoort bijvoorbeeld ook strodekken, mest strooien en gewasverzorging bij. Daarnaast doen we grondverzet en zaaien we peen. Kortom, we doen alles, tot sneeuw schuiven aan toe.”

BOLLENKWEKERS

Het werkgebied van K.J.E. van der Slot omvat de gehele Bollenstreek. Daarnaast beplant het bedrijf 80 hectare in Brabant met lelies, gladiolen, anemonen en tulpen. Behalve loonwerkers zijn Dirk-Jan en Chris in de praktijk ook bollentelers. Zij doen een stuk contractteelt op de kleigronden in de Haarlemmermeer. “We telen tulpen, hyacinten en narcissen in netten, nu voor het derde jaar op 1.80 m breed. Daarnaast hebben we proeven lopen met andere teelten. Kwekers hoeven zelf alleen hun bollen te brengen en te halen en in het voorjaar het gewas na te lopen. Verder doen wij de complete verzorging, waarvoor we ons laten informeren door Van Gent en van der Meer. Het leuke aan bollen telen is dat je continue bezig bent met het beste resultaat te behalen. Hoe betere bollen wij rooien, des te betere reclame maken we.”

Het loonwerk begon vlak na de oorlog met paarden. “Onze opa is de grondlegger van het bedrijf”, vertelt Chris. “Drie zoons hebben de

zaak voortgezet. Wij zijn alweer de derde generatie. Ome Sjaak is 59 en werkt ook nog volop mee.” De jonge ondernemers nemen de aandelen van hun vaders over. In het geval van Dirk-Jan is dat reeds gebeurd. “Mijn vader, Jan, is 72 en helpt nog met klusjes. Ploegen en rooien doet hij graag, het is zijn hobby.

.....

‘De vijver waarin wij loonwerkers vissen wordt steeds kleiner’

.....

Vijf jaar geleden heb ik de laatste aandelen van hem overgenomen.” Voor Chris ligt dat iets anders. Zijn vader, André, overleed dit voorjaar op 62-jarige leeftijd. “Het overnametraject was al in gang gezet en daar ben ik momenteel nog mee bezig. Het verschil is dat ik de aandelen nu van mijn moeder overneem. Hoe we het verlies van mijn vader hebben opgevangen? Hij was ziek, dus je weet dat het er aankomt. Als familie kun je afscheid nemen en zakelijk bereid je je zo goed mogelijk voor. Ik heb mijn vaders taken overgenomen en dat gaat goed. Toch mis ik hem geregeld. Hij had 40 jaar ervaring, dat kun je niet zomaar even vertellen.”

BEDRIJFSOVERNAME

Chris en Dirk-Jan zijn allebei op hun 17e thuis aan het werk gegaan. “Het meeste leer je in de praktijk”, vertellen de neven. “De werkzaamheden heb je snel onder de knie, dat gaat bijna vanzelf, en als iets stuk is probeer je het te maken.” Bedrijfsovername stond bij beide mannen als een paal boven water. Dirk-Jan: “Als kind ga je al met je vader mee en mag je een keer narcissen scheppen. Zo rol je er in en we hadden het altijd naar ons zin. Op het moment dat je thuis gaat werken is het bedrijf al eigen. Geleidelijk neem je het deel van je vader over. Of dat ook werd verwacht? Ze vinden het leuk dat wij ermee doorgaan, maar als onze interesse elders lag was het ook goed geweest. Zo is het bijvoorbeeld met onze zussen en Ronald, de broer van Chris. Hij heeft het wel gepro-

Chris (links) en Dirk-Jan: ‘In de praktijk zijn we ook bolle...

‘Het is hie

beerd, maar is gestopt.” Chris: “Dat hebben we geaccepteerd. Ronald is een monteur en zat hier niet op zijn plek. Je moet doen waar je goed in bent.”

Ook Sjaak van der Slot heeft twee kinderen, maar zij hadden verder niets met het loonbedrijf. Volgens Chris en Dirk-Jan zorgt dat niet voor scheve verhoudingen. “Alles is heel open hier. Wij zullen straks gewoon het aandeel van onze oom overnemen, maar zover is het nog niet. Sjaak onderhoudt het contact met de klanten en maakt de planning. Ieder heeft zo zijn eigen werk en samen vullen we elkaar mooi aan.” Dirk-Jan zorgt hoofdzakelijk voor het onderhoud van het machinepark en het loonwerk op de zandgronden. Chris is verantwoordelijk voor het werk op de klei. Zijn moeder Leny doet de boekhouding en de bedoeling is dat Chris zijn vrouw dat overneemt. “Het is

enkwekers'

r rennen of stilstaan'

belangrijk dat meerdere mensen weten hoe het zit. Als ondernemer moet je ook van alles kunnen. Je bent niet alleen loonwerker of bollenteler, maar ook vertegenwoordiger, boekhouder, monteur en ga zo maar door. Het hoort bij het eigen baas zijn."

GEZINSLEVEN

Dat is dan ook wat het ondernemerschap leuk maakt. "We maken veel uren, maar hebben tegelijkertijd veel vrijheid", zegt Chris. "Als ondernemer heb je wat te zeggen over het bedrijf. Natuurlijk wel in overleg met de rest. Stiekem zijn we ook wel eens jaloers op werknemers hoor. Dan kun je om 8.00 uur komen en om 17.00 uur gaan." Zeker met een gezin is dat fijn, beaamt Dirk-Jan. Hij heeft een dochter van 10 en een zoon van 7 jaar oud. Dat is wel eens lastig combineren met het leiden van een bedrijf. "Zij vragen ook aandacht, daarom pro-

beer ik in het weekend zoveel mogelijk thuis te zijn. Als ik in Brabant aan het planten ben, betekent dat een paar weken van huis. Ik heb dan ook respect voor mijn vrouw." Het is fijn dat hoogseizoenen worden afgewisseld met rustige periodes. Als het winter is kunnen de mannen mooi spullen onderhouden. "Toch is er duidelijk verschil tussen vroeger en nu", merkt Dirk-Jan. "Voorheen had je het alleen druk met narcissen, tulpen en hyacinten. Tegenwoordig zijn er zoveel verschillende gewassen, dat je het hele jaar door bezig bent."

In de beginjaren werkte Dirk-Jan 's winters in een hyacintenbroeierij om de tijd van half december tot half februari te overbruggen. Dat is niet meer nodig. Ook Chris heeft vanaf zijn 13e op bollenwekerijen gewerkt en ervaring opgedaan. Toen overname in beeld kwam waren de jonge ondernemers actief betrokken.

"Natuurlijk praat je ook zelf met de boekhouder, het gaat jezelf aan", vinden zij. "Of we klaar zijn om straks met z'n tweeën verder te gaan? Ja, maar zover is het nog niet. En wat de toekomst zal brengen weten we niet. De vraag is hoe de Bollenstreek er over 20 jaar uitziet. Feit is dat het aantal bedrijfsovernames in de bollensector afneemt en de vijver waarin we vissen steeds kleiner wordt. Samen met de lage bollenprijzen scheidt dat geen florissant beeld. Toch kost het nog geen moeite om werk binnen te halen. Dit jaar zijn er voor ons zelfs klussen bijgekomen. We hebben hele trouwe klanten en er komen nog steeds nieuwe bij. In de toekomst zullen we het echter ook verderop moeten zoeken. Daarnaast is het een kwestie van kwaliteit leveren, dat is ons uithangbord. Met zo'n acht tractoren en 40 machines, geschikt voor zowel 1.50 m. en 1.80 m. breed, zijn we klaar voor de toekomst"